

EXPUNERE DE MOTIVE

pentru modificarea și completarea Legii nr.11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 81/2022 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar.

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

De mai multi ani și până în prezent, piața bunurilor de larg consum din România, dominată covârșitor de marile rețele care alcătuiesc comerțul modern, este grav afectată de distorsiuni permanente ale liberei concurențe.

Conform prevederilor legislative europene de concurență și explicațiilor aferente ale Comisiei Europene, “libera concurență este elementul-cheie al unei economii de piață deschise și oferă consumatorilor produse și servicii de cât mai bună calitate la prețuri cât mai competitive”.

Ori, pe piața din Romania cei mai mulți producători autohtoni de bunuri de larg consum sunt refuzați total sau parțial de marile lanțuri de magazine, fără nicio evaluare a calității, a prețului sau a capacitatii de producție.

În mod special, în comerțul modern din România sunt drastic restrictionate listarea și comercializarea alimentelor cu cea mai bună calitate și cu cele mai competitive prețuri, fabricate doar din ingrediente naturale, produse pe piața internă. Limitarea prezenței în magazine și implicit, limitarea comercializării celor mai bune produse autohtone, fără niciun argument comercial, a devenit cea mai comună practică comercială neloială în rândul marilor retaileri care activează pe piața din Romania.

O altă practică interzisă de legislația europeană de concurență, dar la fel de comună marilor comercianți din Romania, este aplicarea de adaosuri comerciale diferite la produse din aceeași categorie, adică “aplicarea de condiții comerciale diferite la prestații echivalente”. Astfel manipulează discreționar volumele de vânzări, favorizând vânzarea produselor cu adaosuri comerciale mai mici și sabotează vânzarea produselor care le aplică adaosuri comerciale mai mari.

Atât limitarea prezenței în magazine a celor mai bune produse, cât și manipularea prețurilor lor de raft prin dimensiunea adaosului comercial, reprezintă tactici incorecte, ilegale, care, contrar prevederilor europene, pulverizează atât libera concurență între producători, cât și ideea de respectare a intereselor consumatorilor.

O altă practică frecventă, comună marilor rețele de comerț, este listarea temporară a produselor autohtone pentru care nu există motive de refuz, dar listarea este urmată de o prezență foarte

redusă, greu vizibilă la raft sau chiar de lipsa totală din raft, urmată apoi de o simplă notificare prin care retailerul îi anunță producatorului delistarea produselor sale, fără nicio altă explicație.

Aceste practici profund incorecte, aplicate pe partea cea mai importantă din piața de bunuri și servicii din România, au consecințe economice și sociale devastatoare:

- falimentarea celor mai valoroase fabrici autohtone, care furnizează produse de bună calitate,
- scaderea gradului de procesare și de utilizare a produselor agricole obținute în fermele românești,
- sărăcirea populației, odată cu distrugerea locurilor de muncă din fabrici
- creșterea deficitului balanței comerciale prin favorizarea anticoncurențială a importurilor de slabă calitate, etc.

De asemenea, refuzul sau limitarea comercializării alimentelor curate, fabricate fără aditivi, reprezintă un veritabil atentat la sănătatea populației, prin încălcarea dreptului consumatorilor de a avea acces și la astfel de produse. Este știut că aditivii alimentari sunt substanțe cu potential mai mic sau mai mare de afectare a sănătății, în timp ce produsele alimentare “clean label” reprezintă un reper indubabil de calitate în toate piețele europene. Un exemplu clar îl avem în milioanele de produse alimentare retrase în ultimii ani de pe rafturile magazinelor, considerate periculoase de către Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor din cauza aditivilor tratați cu oxid de etilenă. În topul retragerilor se află înghețata și dulciurile care sunt consumate în special de copii.

Mai trebuie precizat că pe fondul acestei situații, numărul de noi cazuri de cancer crește continuu în România, astfel că în anul 2023 a fost cu 21% mai mare comparativ cu anul anterior, conform datelor Institutului Național de Sănătate Publică.

În ciuda tuturor practicilor menționate mai sus, precum și a consecințelor evidente, Consiliul Concurenței refuză cu obstinație să stopeze eliminarea celor mai competitive produse autohtone prin comportamente anticoncurențiale, pretinzând că “nu are indicii” sau “nu are bază legală să intervină”.

De aceea este imperios necesară corectarea și completarea legislației naționale de concurență cu prevederi clare, care să nu mai lase loc de interpretări și care, în linie cu prevederile europene, să asigure respectarea dreptului fiecarui producător român de a concura liber pe piață, în baza calității și a prețului produselor/serviciilor sale, precum și respectarea dreptului fiecărui consumator român de a avea acces neîngrădit la orice produs sau serviciu disponibil, pe care dorește să-l achiziționeze.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE

Prin prezenta inițiativă legislativă se urmărește completarea și modificarea actualului cadru legal, astfel încât prevederile să fie clare, corecte și ușor de aplicat.

A fost necesară introducerea unor definiții care nu mai existau în legislație și anume: Întreprindere, Consumator, Paripanți la Piață, definiții care au existat în vechea legislație. Interzicerea permanentă a practicilor de concurență neloială care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei-credințe, săvârșite de întreprinderi față de alte întreprinderi și nu doar în cazul perioadelor de stare de mobilizare și stare de război, stare de urgență, stare de alertă sau alte situații de criză stabilite prin acte normative. Pe lângă înțelegerile exprese s-au înmulțit înțelegerile tacite între întreprinderi, de aceea este nevoie de reintroducerea în lege a noțiunii de înțelegeri tacite, prevedere care în vechea legislație a existat.

De asemenea, este totalmente anticoncurențial să existe înțelegeri exprese sau tacite între întreprinderi care împiedică sau limitează accesul pe piața românească sau pe o parte a acesteia, pentru produsele sau serviciile cu calitate mai bună și prețuri mai mici decât ale altor produse sau servicii similare disponibile pe același segment de piață. Mai mult decat atat, aceste înțelegeri privind restricționarea sau limitarea accesului pe piață al produselor/serviciilor cu prețuri mai mici decât prețurile produselor/serviciilor deja disponibile pe același segment de piață, reprezintă și principalul mecanism de escaladare artificială a nivelului general al prețurilor.

Prin introducerea definiției aditivilor alimentari și prin interzicerea refuzurilor sau limitării privind listarea și comercializarea produselor alimentare fabricate fără aditivi alimentari, va crește numărul produselor alimentare curate și sănătoase care se vor găsi la raft, va crește gradul de prelucrare a produselor agricole autohtone în produse finite, consumatorii vor beneficia de mai multe produse sănătoase, fără E-uri, iar o paletă largă de astfel de produse va duce la creșterea calității vieții și a sănătății cetățenilor din România.

Inițiator : Senator Cristescu Ionel Dănuț – Grup Parlamentar PSD

TABEL CU INITIATORII

Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.81/2022 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătura
1.	BIOF IELIAN Mihail	PSD	
2.	IOTACHIȚĂ MARIA - RTO.	PSD	
3.	CALIN GHEORGHE. MATOVS	AUR	
4.	ADRIAN STREȚIU - CERCET	PSD	
5.	DNEASĂ MIREL AUR		
6.	DEHES IOAN	PSD	
7.	MINDRUMUȚĂ GHEORGHE	PSD	
8.	MIFAI ALFRED LAURENTIU ANTONIU	PSD	
9.	OIONOIU NICUȘOR	PSD	
10.	VLAȘIN. SORIN	PSD	
11.	MATEI BOGDAN	PSD	
12.	HUMBELNICU MARIUS	PSD	
13.	Popa Marius	PSD	
14.	CRIVĂ GABRIELA	PSD	
15.	SEBASTIAN CEDNIE	USR	

16.	CIOLOMELU VALERIU - 2/3	AUR
17.	MATEESCU SOREL-CRISTIAN	AUR
18.	MURESCON OCTAVIU	PSD
19.	TRUTIN LUCIAN	PSD
20.	MOS ARINA	PNL
21.	CATANA ADRIAN	AUR
22.	PETRICĂ ANDREI	NEAFILIAT
23.	COSMIN PORERAS	NEAFILIAT
24.	OOSTER VLAD	USR
25.	VESTEAS MIRCEA	PNL
26.	BREANTĂ-PRAVĂ, IONELA - CRISTINA	PSD
27.	PETECA VLADIMIR	AUR
28.	TOMAT LUB	PSD
29.	Piper - Same Flora	PSD
30.	MITA NICU	P.S.D
31.	Rubint Radu M	PSD
32.	CHACANU MARCIP	USR
33.	Sandu Viorica	PSD
34.	MASSAR RADICA	PSD
35.	Goleac Nicoleta	PSD
36.	Pistru Gheorghe	PSD
37.	PRIVULEAN EUGENIU	PNL
38.	DANIEL GHITA	PSD
39.	JAMIAN MARIUS	PSD
40.	GRATIANO DORIN	USR

Nr. crt.	Nume și Prenume	Grup	Semnătura
41.	STANCU PAUL	PSD	
42.	Mirea Florin	PSD	
43.	MARIA STOIAN	PSD / PSD	
44.	BOS Virgil Marines	USR	
45.	MOAGER LUCIA MIRELA	PSD	
46.	CUC RAZVAN	PSD	
47.	Rezmoile P. Gintiom	PSD	
48.	Boancă Raduca	NEAFILIAT	
49.	Cobană Dorinel	A.V.R.	
50.	NEAGU ionut	A.V.R.	
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			